Közlekedésbiztonsági hét

Somogyi Károlyné felvétele

Részlet a Fegyveres Erők Klubjában megnyílt kiállításról

A közlekedésbiztonsági hét alkalmával tegnap Szegeden, a Fegyveres Erők Klubjában rajzokból és fényképekből dokumentációs kiállítás nyílt. A hét végéig nyitva tartó kiállításon a látogató meggyőződhet arról, hogy milyen intenzív oktató-nevelő munka folyik az óvodákban és az iskolákban a helyes közlekedésről, a baleseti veszélyek elkerüléséről.

Ma, kedden délelőtt 11 órakor a Mérei utcai óvodában módszertani bemutató lesz. Délután 4 órakor a Technika Házában Major János közlekedési mérnök, a szabadkai delegáció tagja tart előadást Jugoszlávia közlekedési törvényéről és a magyar turisták számára nélkülözhetetlen közlekedési tudnivalókról. A megyei KBT Kossuth Lajos sugárúti titkárságán délután 4-től 6-ig dr. Keresztes Mátyás közlekedési ügyész, Benák László (Állami Biztosító), Bódi András rendőr százados és Tölgyesi Béla osztályvezető (városi tanács) vesznek részt a tanácsadó szolgálatban. A KRESZ-előadást és vizsgáztatást a MÁV-kultúrházban dr. Keresztes Mátyás, a Fegyveres Erők Klubjában Oszlár György rendőr őrnagy, az Autóklubban Vígh László vezeti, mindhárom rendezvény este 6 órakor kezdődik.

Ma kezdődik az operai találkozó

Vendégegyüttesek részvételével rendezik meg a héten Szegeden az operafesztivált. Ma, kedden este az Állami Operaház szólistái: *Andor Éva, Nagy János, Ötvös Csaba* és *Polgár László* éneklik a fontosabb szerepeket a szegedi társulat *Manon Lescaut* előadásában. A karmester Oberfrank Géza lesz.

Holnap, szerdán este *Mozart* operájával, a *Varázsfuvolával* mutatkozik be a debreceni Csokonai Színház, az előadást *Szabó László vezényli*. A szegediek csütörtökön *Szalatsy István* dirigálásával, *Vántus István: Aranykoporsóját* játsszák, a pécsiek pedig *Weber: A bűvös vadász* című operáját mutatják be, *Breitner Tamás* vezetésével, pénteken este.

Szombaton a Postás Művelődési Házban délután 3-tól láthatja a közönség a Déryné Színház vendégjátékában *Smetana* vígoperáját, az *Eladott menyasszonyt* (vezényel *László Endre*), s az operai találkozót a szegediek bemutatója zárja: ugyancsak szombaton, este 7 órától, a *Figaro házasságát* viszik színre, *Pál Tamás* vezényletével, a Szegedi Nemzeti Színházban. A programot kiegészítő szakmai tanácskozásoknak a Juhász Gyula művelődési központ ad otthont, május 26-án és 28-án, mindkét alkalommal délután 3 órától.

Kísérletezve, de felelősen

Hogy az Egyetemi Színpad vasárnap este ismét bemutatta Szegeden új műsorát (*Vagyunk*), alkalmasnak és időszerűnek látszik nyugvópontot keresni egy vitában. E helyütt nem utolsósorban azért, mert *Árkosi Árpád*nak és együttesének új produkciójáról lapunkban is kétfajta vélemény hangzott el, s ezek, valamint a szerkesztőségünkhöz azóta érkezett levelek az előadás politikai tartalmát feszegetve, általánosabb érvényű kérdések köré sűrűsödtek. *Dr. Veress Sándor* például fölveti: milyennek kell lenni ma, itt és nálunk, a politikus színjátszásnak? „Mit kell, kellene má nekem, az átlagnézőnek, hallanom és látnom egy politikus színházban, a színjátszás nyelvén, a művészet eszközeivel — politikáról?"

*

Amikor a bemutató kapcsán helyt adtunk *Kovács Miklós írásának* (*Politikus színház?*), tettük azért, mert fölfedeztük soraiban az aggályokat, melyek évek óta az Egyetemi Színpad működését kísérik. Hogy messzire ne menjünk, a városi pártvégrehajtóbizottság 1974-es állásfoglalása tisztázza: „az együttesnek érdeme, hogy új utakat keres a színpadi kifejezésmódban, viszont nem egy előadás politikailag és főleg a (jórészt egyetemista fiatalokra gyakorolt) közönséghatását tekintve, igen vitatható." Itt persze nem lehetett még szó a Vagyunkról, ám Kovács Miklós cikke kimondatlanul is ennek az állásfoglalásnak változatlan érvényességét sugallta. Egyetértettünk vele, hogy „a politikát — ilyen vagy olyan értelemben — egyetlen színház sem kerülheti meg", s hogy az Egyetemi Színpadon „a politikus jelleget abban látják, hogy aktuális társadalompolitikai kérdésekre reflektálnak, nem egyszerűbb kérdésekre, mint a ma forradalmisága, a társadalmi elkötelezettség, a szocialista humanizmus, az elvtelenség és karrierizmus, a közömbösség és anyagias szemléletmód, a hatalomhoz való viszony kérdései." Ami egyértelműen a Színpad javára szól. Akkor is, ha Kovács Miklós hozzáteszi — ebben viszont a mi véleményünk nem feltétlenül azonos —: „Nálunk nem bontakozott ki a pol-beat, s nem bontakozhat ki a tisztán politikus színház sem, mert a politikai funkciók ellátására társadalmunkban ennél sokkal hatékonyabb fórumok működnek." A kettő ugyanis — a tisztán politikus színház és a hatékonyabb fórumok — nem szükségképpen egymást kizáró tényezők, hanem adott esetben egymást erősíthetik.

A kérdés tehát az, politikus színház-e (egyáltalán színház-e) a Vagyunk, s a mi politikánk javára vagy ellene dolgozik. Kovács Miklós olyan jeleket is észlelt, melyek veszélyesek lehetnek, azért tette szóvá, mert aggódik — értük, s nem ellenük. *Kardos József* válaszcikkéből (*Apolitikus színház?*) kiéreztük a vita lényegét, miközben meglepődve tapasztaltuk, Kovács Miklós írása többféle módon értelmezhető. Megítélésünk szerint *okuk* lehetett az egyetemieknek „merev elutasítást" kiolvasni belőle — ezért is közöltük a cikket —, s az okok valójában odavezethetők, hogy (Kardos József fogalmazása szerint) „rossz felhang" kíséri a színpad munkáját; a lezáratlan, mert értelmetlenül nyitva hagyott viták pedig kellemetlen közhangulatot táplálhatnak. Kiváltképp, ha hozzávesszük, a szegedi felsőoktatási intézmények lapja, a Szegedi Egyetem is polemikusan fogadta a Vagyunkat. Kritikusa elismerte a „ragyogó csapatmunkát, magas színvonalat", ám azt is megpendítette, hogy „a forma, a játékstílus nem válhat öncélúvá... nem mindenhol és mindig következetesek..., nem használ az ügynek a felszínes, zavaros indulatoskodás", végül: „tisztábbá, egyértelműbbé kell tenni az egész előadást."

*

A dolgok logikája szerint most valami igazságosztó, az indulatokat lecsapoló szentenciafélével illene előállni. Ami a jelen pillanatban képtelenség. Egyszerűen azért, mert az Egyetemi Színpad tevékenységét *folyamat*nak tekintjük, ahol a legutóbbi állomás, a Vagyunk — bármily furcsán hangzik — tartalmazza mindazon mozzanatokat, melyeket a vitatkozók pro és kontra elősorakoztattak. Vagyis nem egyértelmű produkció a Vagyunk. Amiképpen a modern zene egyik stílusismérve a tonális bizonytalanság, az Egyetemi Színpad is mintha esztétikumot keresne a mondandó és a kifejezés többértelműségében, valamiképpen kifejezve a mai ember szorongásait, a fiatalokat érő behatásokat, a két világrendszer ellentmondásainak hozzájuk beszüremkedő és náluk megélő problematikájától a mi szocialista (tehát szükségképpen átmeneti) társadalmunkban föllelhető erkölcsi visszásságokig. Kétségtelenül akad eszmeileg tisztázandó, nem is kevés, a Vagyunkban. Abban is biztosak lehetünk, hogy éppen a választott téma, a társadalomban *helyét kereső ember* (fiatalokról van szó!) tépelődései, a gondolkodó ember vívódásai adták az ötletet Árkosiéknak, hogy besorakozva a modern színház kísérletezőinek táborába, a hagyományos színházi formáknál *közvetlenebb* úton-módon fejezzék ki: tudnak és akarnak gondolkodni. S ha már a Vagyunkról aszerint zajlik a vita, mi a politikus színház, nem árt fölemlíteni Erwin Piscatort, akinek alapvető munkája éppen erről szólt 1929-ben. Többek között *Brechtet* idézte: „Minden kínai kuli, hogy ebédjét megkeresse, kénytelen világpolitikát csinálni." Minden külső és belső megnyilvánulásában — írta Piscator — kora sorsától függ, bármi legyen is az álláspontja. „Számunkra az embernek a színpadon, mint *társadalmi funkciónak* van jelentősége." Akkor tehát Piscator úgy érezte, hogy a színház feladata „pusztán színpadi eszközökkel leleplezni a diszharmóniát, s az embert fenséges nagyságában ábrázolni, olyan korszakban, ami őt a valóságban társadalmilag eltorzítja."

Mondani sem kell, a politikus színház funkciója, ma és nálunk, más. A színház nem csinálja a politikát, hanem leképezi, a maga eszközeivel tükrözni igyekszik — és azt várjuk tőle, hogy segítse, támogassa. A színház politizál, rendeltetése és jellege szerint közvetve és közvetlenül. De minden esetben úgy kell értelmeznünk, hogy a művészet eszközeivel teszi, tehát a legfontosabb, hogy mondanivalójának szelleme világos legyen, s az eszközei valóban művésziek. Az Egyetemi Színpad *Grotowski* kezét fogja. Munkájának, fejlődésének jelen stációjában — a kifejezésmód csalhatatlanul tehetségre való megnyilvánulásai mellett — ott látjuk a problémát, hogy a formációk tetszetősségének, merészségének, (vélt vagy valóságos) újszerűségének olykor-olykor hajlamosak föláldozni a mondanivaló elvi-politikai tisztaságát. Az alapvető szempontnak a nem alapvetőeket, a másodlagosakat. Amikor szegény színházról, kegyetlen színházról beszélnek, valójában Grotowskit követik, s miután az ő wroclawi Laboratóriuma nálunk csak papírról ismert, fölvállalják az élő közvetítést. Nincs itt most módunk a lengyel Grotowski kísérleteiről csupán oly mértékű tájékoztatást is adnunk, amely kimutatná a nyilvánvaló azonosságokat például a Laboratórium *Apokalipszisa* és az Egyetemi Színpad Vagyunkja között. Ezen sorok írója (aki láthatta mindkettőt) csak emlékeztet arra, hogy a legfrissebb információk szerint maga Grotowski is továbblépett, s színház szót törölte intézményének nevéből, s új koncepciójában az etikai kérdések boncolgatása szinte kiiktatja a hagyományos színház-esztétikai megközelítésnek még csak a lehetőségeit is. (Pontosan nem tudhatjuk, ám az előzmények és a legújabb értesülések ismeretében elképzelhetjük, miként.)

*

Az Egyetemi Színpad nemcsak másolja, a maga módján — gondolati tartalmával és kifejezésbeli eszközeivel — be is építi, tovább is építi az avantgarde számukra értékesnek vallott és elfogadott eredményeit. Egy amatőr színpadnak — ismert okok miatt — a kísérletezés nagyobb szabadsága adatik meg. De sohasem a kísérletezés szabadságának *felelőssége* nélkül. Az együttes nagyszerű hazai és külföldi sikerei pedig a biztatás mögött éppen ennek a felelősségnek súlyát is növelik, ezért szeretnénk, ha értékes és méltányolt kísérletezésük, politizáló kedvük, az *elkötelezettség* irányában munkálna.

Nikolényi István

Balesetek az utakon

Hattyastelepen, a Vaskapu utcában, egy balra ívelésű kanyarban személygépkocsival autóbusznak hajtott Papp Antal, Gyálarét, Bacsó Béla utca 5/B szám alatti lakos. Papp megsérült.

Ittas állapotban, álló gépkocsinak hajtott kerékpárral Szegeden, a Petőfi sugárúton Bublák István, Szeged, Dobó utca 59. szám alatti lakos. A kerékpáros a csomagtartóra esett, és betörte a hátsó szélvédő üveget. Sérülést szenvedett és anyagi kárt okozott. A rendőrség eljárást indított ellene.

Zsombón, a Bába-dűlőben az esti órákban kivilágítatlan kézikocsit húzott Kisapáti István, Zsombó, Dózsa-dűlő 126. szám alatti lakos. A kézikocsinak hátulról nekihajtott személyautóval Hódi Gábor, Mórahalom, Szegedi utca 13. szám alatti lakos. Az összeütközés következtében Kisapáti súlyos sérülést szenvedett. Az ügyben a vizsgálat folyik.

Szeged és Balástya között, az E5-ös úton balra kanyarodott személygépkocsival Papp József, Balástya, Galygonya 28. szám alatti lakos. Mögötte haladt személygépkocsival Németh Imre, Budapest III. kerület, Veder utca 6. szám alatti lakos, aki a kanyarodó járműnek ütközött. Németh könnyebben, vele utazó felesége súlyosan megsérült.

A Római körút és a Szilléri sugárút keresztezésében Nagy Ferencné, Tápé, Dobi István utca 18. szám alatti lakos személygépkocsival nem adott elsőbbséget Nyári Zoltán, Domaszék, 593. szám alatti lakosnak, aki motorkerékpárt vezetett. Összeütköztek, Nyári súlyos sérülést szenvedett.

Bordány és Zákányszék között személygépkocsija vezetése fölött elvesztette uralmát Lovászi László, Bordány, Rákóczi utca 7. szám alatti lakos. Árokba hajtott és felborult. Sérülést szenvedett utasa, Lovászi Edit, Bordány, Rákóczi utca 7. szám alatti lakos.

Irányjelzés nélkül kanyarodott kerékpáron Balástyán. az E5-ös út és a dóci bekötőút kereszteződésében Csányi Sándorné, Balástya, Galygonya 365. szám alatti lakos. Egy személygépkocsi elé fordult, amely elütötte. Csányiné súlyos sérülést szenvedett.

Szegeden, a Vásárhelyi Pál utcában segédmotorral füves területről figyelmetlenül hajtott a szilárd burkolatú úttestre Magyar Ferenc, Szeged, Gólya utca 9. szám alatti lakos. Összeütközött egy gépkocsival. A motoros súlyos sérülést szenvedett.

Szeged és Szatymaz között, az E5-ös úton az esti órákban kerékpárját maga mellett tolta Kalapács István, Szatymaz, I. kerület 51. szám alatti lakos, majd figyelmetlenül áthaladt az úttesten, s egy fékező gépkocsi ellökte. A kerékpáros sérülést szenvedett, a gépkocsivezetőnek pedig mintegy 4 ezer forint anyagi kárt okozott.

Egészségügyi együttműködés

Hétfőn az Egészségügyi Minisztériumban aláírták hazánk és a Kubai Köztársaság 1976—80-ra szóló egészségügyi együttműködési munkatervét. A dokumentumot magyar részről *dr. Medve László* miniszterhelyettes, a Kubai Köztársaság képviseletében *dr. Pedro Azcuy Henriquez* egészségügyi miniszterhelyettes látta el kézjegyével.

Az érintett felek — az új, öt évre szóló munkaterv alapján — rendszeresen kicserélik fontosabb orvostudományi dokumentációikat, s évente megküldik egymásnak orvostudományi rendezvényeik jegyzékét. Gondoskodnak az orvosok és gyógyszerészek cseréjéről, kölcsönösen támogatják egyes szakemberek szakmai képzését, továbbképzését és elősegítik egészségügyi intézmények közvetlen együttműködését. (MTI)

Felvétel a SZOT Munkavédelmi Továbbképző Intézet üzemmérnöki tagozatára

A SZOT Munkavédelmi Továbbképző Intézet felvételi pályázatot hirdet az 1976—77-es tanévre az üzemmérnöki tagozatra. Jelentkezhetnek valamely műszaki főiskolán üzemmérnöki oklevelet szerzett dolgozók.

A foglalkozásokat Budapesten tartják. Tanulmányi idő: a budapesti ágazaton 3 félév, a vidéki ágazaton 4 félév. Az oktatás a főiskolai levelező rendszer szerint folyik. A hallgatók az előírt tanterv szerint félév végén kollokviumot, meghatározott tárgyakból szigorlatot tesznek. A tanulmányok sikeres elvégzése után munkavédelmi üzemmérnöki képzettséget igazoló bizonyítványt kapnak.

A tagozat hallgatóit a levelező hallgatókra vonatkozó kedvezmények illetik meg. A jelentkezést a nyomtatványboltokban beszerezhető űrlapon a SZOT Munkavédelmi Továbbképző Intézet, 1368 Budapest, postafiók: 200 címre kell beküldeni.

Jelentkezési határidő: 1976. június 30.

Nyári programok hazalátogató honfitársainknak

Hétfőn ülést tartott a Magyarok Világszövetségének elnöksége: megtárgyalta azokat a programokat, eseményeket, rendezvényeket, amelyekkel a nyári hónapokban fogadják a külföldön élő, hosszabb-rövidebb időre hazalátogató honfitársainkat. A tanácskozáson — amelyet dr. Bognár József akadémikus, a szövetség elnöke vezetett — dr. Szabó Zoltán főtitkár előterjesztése alapján vitatták meg és hagyták jóvá a szövetségi munka „menetrendjét" a vendégforgalmi időszakra.

Az ülés végén az MVSZ elnöksége tagjai közé választotta Schiffer Pál nyugalmazott nagykövetet. (MTI)